

İlgili Kanun / Madde
6100 S. HMK/355

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2026/4593

Karar No. 2026/6429

Tarihi: 29.06.2026

●ALEYHE HÜKÜM KURMA YASAĞI
●USULÜ KAZANILMIŞ HAK

ÖZETİ: Somut uyuşmazlıkta; İlk Derece Mahkemesince ihtiyari arabuluculuk tutanağının iptali talebi kabul edilmiş; ancak alacak taleplerinin yabancı hukukta yer alan hak düşürücü süreden reddine karar verilmiştir. Karara karşı yalnızca davacı vekilinin istinaf talebi bulunmasına rağmen Bölge Adliye Mahkemesince, istinaf edenin aleyhine olacak şekilde, İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak ihtiyari arabuluculuk tutanağının iptali isteminin, irade fesadı iddiası için öngörülen 1 yıllık hak düşürücü sürenin geçmiş olması sebebiyle usulden reddi yönünde hüküm kurulmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesince davacının istinaftan önceki durumunu ağırlaştıracak şekilde aleyhine hüküm kurulması, aleyhe hüküm kurma yasağına da aykırılık teşkil etmekte olup davacı lehine oluşan usuli kazanılmış haklar gözetilerek karar verilmesi için hükmün bozulması gerekmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin 02.09.2013-20.09.2019 tarihleri arasında davalıya ait yurt dışı şantiyelerinde çalıştığını, işten çıkarıldığı gün davacıya yurt dışındaki şantiyede baskı ve zorlama altında ihtiyari arabuluculuk tutanağı imzalatıldığını, bu belgenin hukuken geçersiz olduğunu ileri sürerek ihtiyari

arabuluculuk tutanağının iptali ile kıdem ve ibar tazminatları, yıllık ücretli izin, ulusal bayram ve genel tatil ücreti ile fazla çalışma ücreti alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; zamanaşımı definde bulunduklarını, uyuşmazlığa Suudi Arabistan İş Kanunu'nun uygulanması gerektiğini, taraflar arasında geçerli bir ihtiyari arabuluculuk anlaşması bulunduğunu, bu nedenle dava açılmasının mümkün olmadığını, davacının tüm ücret ve tazminatlarının eksiksiz şekilde ödendiğini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; irade fesadına ilişkin nedenler bakımından bir yıllık hak düşürücü sürenin geçtiği, arabuluculuk sürecinin usulüne uygun yürütülmediğinin iddia edildiği, her ne kadar tanık beyanlarının irade fesadına ilişkin olduğu anlaşılmakta ise de ihtiyari arabuluculuk sürecine ilişkin olarak dosyaya yalnızca anlaşma tutanağının sunulduğu, bunun dışında arabuluculuk başvuru formu, arabulucu belirleme tutanağı ve benzeri herhangi bir evrak sunulmadığı, arabuluculuğun davacı yurt dışında iken gerçekleştirildiği, ihtiyari arabuluculuk anlaşma tutanağının yasal prosedürlere uyulmaksızın düzenlendiği kanaati ile arabuluculuk tutanağının iptaline karar verildiği, taraflar arasında imzalanmış sözleşmesinde Suudi Arabistan İş Kanunu'nun uygulanacağını kararlaştırıldığı, davanın söz konusu Kanun'da yer alan hak düşürücü süre içerisinde açılmadığı gerekçesiyle alacakların hak düşürücü süre nedeniyle reddine karar verildiği belirtilerek davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; kamu düzeni nedeniyle İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasına, 20.09.2019 tarihli ihtiyari arabuluculuk anlaşma belgesinin iptali isteminin, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 39. maddesinde öngörülen bir yıllık hak düşürücü sürede açılmadığından usulden reddine, dava konusu alacakların ise ihtiyari arabuluculuk süresi sonunda anlaşma sağlandığı gerekçesiyle usulden reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde;

1. Kararın kesin olmadığını,

2. İhtiyari arabuluculuk anlaşma tutanağı imzalandıktan hemen sonra müvekkilinin bu tutanağı kabul etmediğini ve Türkiye'de dava açacağını davalı Şirkete sözlü olarak söylediğini, bu sebeple davanın süresi içerisinde açıldığının kabulü gerekeceğini,

3. Arabuluculuk tutanağının geçerli olmadığını, tutanakta bedel dahi yazmadığını,

4. Vekâlet ücretinin hatalı belirlendiğini,

5. Taraflar arasında hukuk seçimi yapılmadığını, uyuşmazlığa Türk hukukunun uygulanması gerektiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, istinaf edenin aleyhine karar verilip verilemeyeceğine ilişkindir.

Hükmü temyiz eden aleyhine bozma kararı verilemez. Bu ilkeye *dar anlamda aleyhe bozma yasağı* adı verilmektedir. Bunun dışında taraflardan sadece bir tanesinin hükmü temyiz etmesi ve Yargıtayın bozma kararı vermesi hâlinde eğer mahkeme bozmaya uyarırsa önceki karara nazaran kararı temyiz eden aleyhine olacak şekilde karar veremez. Bu ilkeye de *geniş anlamda aleyhe bozma yasağı* ya da bir başka ifadeyle *aleyhe hüküm kurma yasağı* denilmektedir.

Ayrıca belirtmek gerekir ki 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 355. Maddesi de bölge adliye mahkemelerinin, istinaf dilekçesinin istinaf sebeplerini içermemesi hâlinde kamu düzeni ile sınırlı inceleme yapacağı öngörülmüştür.

Somut uyuşmazlıkta; İlk Derece Mahkemesince ihtiyari arabuluculuk tutanağının iptali talebi kabul edilmiş; ancak alacak taleplerinin yabancı hukukta yer alan hak düşürücü süreden reddine karar verilmiştir. Karara karşı yalnızca davacı vekilinin istinaf talebi bulunmasına rağmen Bölge Adliye Mahkemesince, *istinaf edenin aleyhine olacak şekilde*, İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak ihtiyari arabuluculuk tutanağının iptali isteminin, irade fesadı iddiası için öngörülen 1 yıllık hak düşürücü sürenin geçmiş olması sebebiyle usulden reddi yönünde hüküm kurulmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesince davacının istinaftan önceki durumunu ağırlaştıracak şekilde aleyhine hüküm kurulması, *aleyhe hüküm kurma yasağına* da aykırılık teşkil etmekte olup davacı lehine oluşan usuli kazanılmış haklar gözetilerek karar verilmesi için hükmün bozulması gerekmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeple;

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

29.06.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.